

Stockholms
universitet

Kursanvisningar PSTP36-KBT, 22,5 hp HT22-VT25 kursgrupp PTU22

Välkommen till kursen **Psykoterapi under handledning, inriktning kognitiv beteendeterapi** på psykioterapeutprogrammet! Kursanvisningarna utgår från den kursplan som är gemensam för psykioterapeutprogrammets inriktningar, men detaljerade anvisningar gällande undervisning, kurskrav, operationalisering av lärandemål och examination är specifika för inriktning kognitiv beteendeterapi. Kursanvisningarna utgår från kursplanen för PSTP36, fastställd efter revision av styrelsen för Psykologiska institutionen 2020-02-18.

Kursens innehåll

Kursen syftar till att integrera teori och praktik avseende kognitiv beteendeterapi genom patientarbete under handledning samt undervisningspass med kursansvarig på termin 1, 4 och 6. Patientarbetet bedrivs företrädesvis på psykioterapeutkandidatens egen arbetsplats, men kan även vid behov genomföras på Psykologiska kliniken mottagning i Albano. Kursen är indelad i två block där block I löper över terminerna 2-3 och block II över terminerna 4-6 och byte av handledare/ grupp sker mellan blocken. Under block I behandlas patienter företrädesvis med ångest-, depressions- och primärvårdsproblematik och under block II, behandlas patienter med mer komplex, komorbid eller ovanlig problematik inom det specialistpsykiatriska/somatiska området.

Förväntade studieresultat

De förväntade studieresultaten ska fördjupas och vidmakthållas genom hela kursen. För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- Visa förmåga att på ett fördjupat sätt integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning.
- Visa sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapier.
- Visa förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.
- Visa förmåga att fortlöpande utveckla självkänedom och empatisk förmåga.
- Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.
- Visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående.
- Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.
- Ha fördjupad psykioterapeutisk färdighet utifrån den egna metodens förutsättningar.

Ovanstående studieresultat förtydligas i bedömningskriterier som är inriktningsspecifika, för KBT-inriktningen gäller "Examinationsportfölj KBT".

Undervisning

Undervisningen består på första terminen av introducerande föreläsningar, grupparbete och seminarium. Under resterande terminer ges undervisningen i huvudsak i form av psykioterapihandledning. Kompletterande undervisningspass med kursansvarig ges på termin 4 och 6. All handledning och undervisning är obligatorisk. Vid frånvaro beslutar examinator i samråd med handledare om kompensationsuppgift kan ges eller om frånvaron ska tas igen vid kommande kurstillfälle. Handledningen sker antingen på Psykiologiska kliniken eller i av handledaren anvisad och av kursansvarig godkänd lokal.

Vissa undervisningspass kan komma att ske på distans, vilket framgår av kursens schema.

Handledningen sker i grupp om maximalt fyra studerande med en legitimerad psykioterapeut med utbildning i psykioterapihandledning. För specialistinriktning för psykologer ska handledaren dessutom vara psykolog. Antal handledningstimmar à 45 minuter är 200. Handledningen är uppdelad i två olika block med olika handledare för att de studerande ska få erfarenhet av olika handledare och handledarstilar. Den studerande ska varje termin individuellt diskutera den egna utvecklingen i relation till de förväntade studieresultaten med sin handledare.

Kunskapskontroll och examination

Examinator går varje termin igenom varje students prestationer och uppfyllelse av kurskraven med handledarens evaluering av studentens studieresultat som grund. Examinator fattar varje termin beslut om betyg och tillser, om nödvändigt, att kompensationsuppgifter ges.

Kurskrav

- Delta vid samtliga undervisningstillfällen, all handledning är obligatorisk.
- Genomföra diagnostisk bedömning och psykioterapi med det antal patienter som anvisas av examinator.
- Som godkänt handledningsfall räknas patientärende där studenten gjort aktuell bedömning och genomfört en psykioterapi utifrån denna, samt utvärderat arbetet. Allt psykioterapeutiskt arbete skall genomföras och avslutas inom ramen för utbildningen.
- I samtal med handledare diskutera den egna utvecklingen i relation till de förväntade studieresultaten varje termin.
- Lämna sessionsmaterial och inspelningar till handledare enligt anvisningar. I skrift kunna redogöra för bedömning samt behandling enligt gällande anvisningar för fallformulering och behandlingsrapport.
- Hålla handledaren informerad om behandlingsarbetet samt visa förmåga att använda handledning på ett adekvat och flexibelt sätt.
- Delta aktivt och flexibelt i grupphandledningens diskussioner kring egna och andras patientärenden.
- Visa förtrogenhet med och arbeta i enlighet med etiska och juridiska riktlinjer i alla ärenden.

Om särskilda skäl finns kan examinator medge den studerande befrielse från kravet att delta i viss obligatorisk undervisning. Studenten kan då genomföra kompensationsuppgift.

För KBT-inriktningen gäller att studenten, inom ramen för utbildningen, ska bedöma och behandla minst fem patienter. Avbrutna patientkontakter kan undantagsvis räknas som handledningsfall förutsatt att arbetet innefattat bedömning, analys och behandlingsplan. Vidare ska den studerande och handledaren en gång per termin gå igenom de förväntade studieresultaten och skriftligen dokumentera hur studenten förhåller sig till dessa. Detta dokument sparas av studenten i enlighet med blanketten Examinationsportfölj. Inför samtalet bedömer handledaren studentens kompetens i kognitiv beteendeterapi med kompetensskattningsskala (ACCS). Kompetensskattningsskalan används således som ett av flera underlag för att bedöma uppfyllandet av studieresultat samt som instrument för feedback och formativ bedömning.

Den sista terminen examineras kursen även genom framläggande av skriftlig uppgift vid obligatoriskt examinationsseminarium i mindre grupper. Den skriftliga uppgiften skall innehålla:

- Examinationsportfölj - dokumentation av uppfyllelse av förväntade studieresultat inklusive sammanställning över behandlingar/behandlingsrapporter (minst 5 st) godkända av handledare.
- Skriftlig uppgift avseende etik, juridik och evidensbaserad praktik i psykioterapeutiskt arbete. Kursansvarig lämnar anvisningar för detta arbete i början av termin 6.

Betyg

Betygsättning sker genom en tvågradig skala, godkänd eller underkänd. För att få godkänt slutbetyg på kursen ska den studerande ha uppfyllt stipulerade förväntade studieresultat och fullgjort kurskraven på varje termin/ examinationsmoment.

Fullgörandet av varje examinationsmoment är en förutsättning för att få delta på nästföljande examinationsmoment. Det betyder att varje termin måste vara godkänd för att studenten ska få fortsätta på nästkommande termin. Underlag för slutbetyg utgörs av handledares bedömningsunderlag, studentens skriftliga reflektionsuppgift samt det examinerande seminariet på termin 6.

I de fall en student blir underkänd vid ordinarie examinationstillfälle ska studenten informeras om underkännandet och skälen därtill i ett samtal med examinator och handledare. Examinator kan avbryta patientarbetet i utbildningen och även underkänna en student under pågående eller avslutad termin, om handledare eller examinator gör bedömningen att studenten uppvisar sådana brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för psykioterapeutisk behandling riskeras, eller att det finns risk för att studenten kan komma till skada. För vidare handläggning av ärende vid underkännande se gällande kursplan.

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns både på institutionens och Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare

(självplogiat). Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

Övrigt

Studenten ingår en förbindelse med Psykologiska institutionen angående villkor för handledd psykioterapi (blankett Studentförsäkran) på arbetsplatsen samt informerar och inhämtar samtycke från varje patient angående att vara utbildningspatient (blankett Samtycke).

Studenter av olika skäl behöva ta studieuppehåll under kursens gång, då denna sträcker sig över tre år, och individuell studieplan kan behöva upprättas. *Kontakt med kursansvarig/ examinerator samt studievägledare är då nödvändigt* för att administrera studieuppehåll, individuell studiegång samt för att planera återupptagande av studierna. Studenten ska alltid meddela kursansvarig vid problem att genomföra kursen enligt ursprunglig tidsplan.

Kurslitteratur (obligatorisk)

Whittington, A. & Grey, N. ed. (2014) *How to become a more effective CBT therapist – Mastering metacompetence in clinical practice*. Wiley Blackwell. E-bok. (Del 1- The Foundation, 65 sid.)

Sverne Arvill, E., Hjelm, Å., Johnsson, L-Å & Sääf, C. (2020) *Etik och juridik för psykologer och psykioterapeuter*. 8 ed. Studentlitteratur.

BLOCK 2

Newman, C. (2020) Principle-Informed CBT in a Complex Case. *Cognitive and Behavioral Practice* 27. pp. 360-376

Nezu, C (2020). When Psychotherapy Is Not Working: Ethical Considerations. *Cognitive and Behavioral Practice* 27 (2020) 417-425

Resurser och arbetsmaterial i handledning i Athena – kurssida PTU22-Psykioterapi under handledning.

Referenslitteratur

Ytterligare artiklar och manualer för det individuella patientarbetet enligt handledares anvisningar.

Kursansvarig

Aina Lindgren

Klinikchef, Adjunkt

Leg. psykolog, leg. psykioterapeut, handledare, specialist i klinisk psykologi

Albanovägen 6

Telefon: 08-16 39 90

E-post: aina.lindgren@psychology.su.se

Examinationsportfölj PSTP36 - KBT

Detta dokument följer studentens patientarbete och handledning över termin 2-6 i kursen. Varje termin antecknar handledaren närvaro, patientarbete samt progression i förhållande till förväntade studieresultat och delger kursansvarig. Återkoppling till studenten ges varje termin vid individuellt samtal och en plan för det fortsatta arbetet formuleras tillsammans med studenten. Studenten tar ansvar för att dokumentet "följer med" vid byte av handledare samt inlämnas till kursansvarig vid slutet av kursen på termin 6.

Student:

Kursgrupp: PTU22

Handledare block 1:

Handledare block 2:

Del 1. Närvaro

Termin	Fullgjort närvaro	Komplettering	Kommentar
2			
3			
4			
5			
6			

Del 2. Patientarbete

Termin	Huvudsaklig problematik / KBT-metod	Datum/ hl-signatur BR	Ev. Kommentar
2			
3			
4			
5			

Del 3. Evaluering av studieresultat

1. Integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning på ett fördjupat sätt.

- ✓ Med ökande självständighet framställa beteendeanalys och/ eller fallkonceptualisering med god teoretisk förankring, evaluera dess tillämpning samt planera interventioner i samarbete med patienten
- ✓ Kritiskt reflektera kring kognitiva och beteendeterapeutiska behandlingsprinciper och evidensbaserade metoder som är tillämpliga vid de aktuella tillstånden samt rekommendera åtgärder och interventioner utifrån detta.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

2. Genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapier.

- ✓ Operationalisera psykiskt lidande, mäta beteende och utvärdera diagnostiska iakttagelser med hänsyn till kontextuella faktorer, mångfaldsaspekter och samsjuklighet
- ✓ Med ökande självständighet utforma psykoterapier på ett sådant sätt att de kan utvärderas på ett kliniskt och vetenskapligt sätt, samt följa den uppgjorda behandlingsplanen alt. revidera denna vid behov

Termin	Godkänd/ hi signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

3. Muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.

- ✓ På ett strukturerat sätt presentera relevant kliniskt material och problemställningar i handledning samt med adekvat språkbruk och korrekta begrepp skriftligen dokumentera det psykoterapeutiska arbetet
- ✓ Analysera lagstiftningens konsekvenser för det kliniska arbetet, samt reflektera över hur psykoterapin ska genomföras med hänsyn till institutionella regler och förutsättningar

Termin	Godkänd / hi signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			

4. Uppvisa fördjupad psykioterapeutisk färdighet utifrån den egna metodens förutsättningar.

- ✓ Uppvisa basfärdigheter, metodfärdigheter, problemspecifika färdigheter och meta-färdigheter i kognitiv beteendeterapi

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

5. Göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.

- ✓ Redogöra för och reflektera kring etiska problemställningar relaterade till psykioterapins genomförande
- ✓ Uppmärksamma och reflektera kring faktorer som bör vägleda val av behandlingsmål i samband med de för patienterna aktuella tillstånden.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

6. Fortlöpande utveckla självkänedom och empatisk förmåga.

- ✓ Kontinuerligt uppmärksamma det egna terapeutiska beteendet och den professionella rollen, i relation till patienter och terapisituationen samt att vidta åtgärder för att möta ett identifierat utvecklingsbehov.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

7. Visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningsätt gentemot patienter och deras närstående.

- ✓ Aktivt arbeta med alliansen med patienterna och kontinuerligt uppmärksamma och bedöma motivation till psykoteraeut.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			

8. Visa fördjupad förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

- ✓ Nyanserat och professionellt samarbeta med psykoterapihandledare och medstudenter utifrån den givna kontexten
- ✓ Reflektera över egen kunskap och utvecklingsområden, ta till sig information och återkoppling på patientarbetet från psykoterapihandledaren samt följa dennes råd.

Termin	Godkänd / hl signatur	Bedömning	Plan
2			
3			
4			
5			
6			